

ધોરણ : 7

ગુજરાતી

પાઠ : 19

19. સોના છેવી સવાર

અભ્યાસ / સ્વાધ્યાય સોલ્યુશન

Sem : 2

અભ્યાસ

પ્રશ્ન: 1 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો
ઉત્તર શોધી તેનો કુમ-અક્ષર પ્રશ્નની સામેના માં લખો:

(૧) આ કાવ્યમાં ‘પનઘટ’ નો અર્થ

(ક) પાણીનું બેડું

(ગ) કુવો

(ખ) પાણિયારું

(ધ) પનિહારી

૧૮

૬

(2) પ્રકૃતિના કયા તત્ત્વનો આ કાવ્યમાં ઉલ્લેખ નથી.

(અ) સૂર્ય

(ખ) પતંગિયું

(ગ) વાદળ

(ધ) માટીના કણ

૭

(3) 'સોના જેવી સવાર' કાવ્યમાં કવિ શું વિશેષ કહેવા માંગે છે?

(અ) સવાર પડી છે માટે મહેનત કરો.

(ખ) સવારનું મહત્વ જ કંઈક વધારે છે.

(ગ) આ સવારની પ્રકૃતિનું ગુણગાન છે.

(ધ) ગામડાની સવારની વાત છે.

પ્રશ્ન: 2 નીચેના દરેક પ્રશ્નનો ઉત્તર એક-એક વાક્યમાં આપો:

(1) સવાર ક્યાં ક્યાં ચમકી ઉઠી છે?

➤ વૃક્ષોનાં કોમળ પાનની લાલ ટશર ઉપર તેમજ સરોવરમાં
ઉગેલાં કમળો ઉપર સવાર ચમકી ઉઠી છે.

(2) સવાર ઉપર તડકાની શી અસર થઈ છે?

➤ સોનેરી રંગનો તડકો પડવાથી સવાર સોના જેવી લાગે છે.

(3) પ્રકૃતિનાં કયાં કયાં તત્વો સવારને વધાવે છે?

➤ પશુ-પંખી, વાદળ, સરોવર, મોરપિણી, માટીના કણકણી,
તડકો, પતંગિયાં તેમજ ફૂલો વગેરે પ્રકૃતિનાં તત્વો
સવારને વધાવે છે.

(4) સવાર કોના ટહુકે ચારે દિશાઓમાં રણકી ઉઠી છે?

➤ સવાર પંખીઓના મધુર ટહુકે ચારે દિશાઓમાં રણકી
ઉઠી છે.

(5) સવાર ક્યાં ઝબકી છે?

➤ પનઘટ પર પાણી ભરવા ગયેલી પનિહારીઓનાં
ચકચકિત બેડાં પર સવાર ઝબકી છે.

(6) કોણી રાતી હશેળીઓમાં સવાર છલકી ઉઠી છે?

➤ બાજકોણી રાતી હશેળીઓમાં સવાર છલકી ઉઠી છે.

પ્રશ્ન: 1 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો :

(1) સવારને 'સોના જેવી સવાર' શા માટે કહી છે?

➤ સોનું પીળું હોય છે. વહેલી સવારનો તડકો પણ પીળાશ પડતો હોય છે. આ તડકો સોનાની જેમ ચમકે છે. આથી સવારને 'સોના જેવી સવાર' કહી છે.

(2) સવારની પ્રકૃતિનાં ક્યાં ક્યાં તત્ત્વો પર શી અસર થઈ?

- પ્રકૃતિનાં વિવિધ તત્ત્વો ઉપર સવારની અસર થઈ છે: જેમ કે, ફુલોએ તાજગી માણી, કુણાં પાન ઉપર લાલ ટશરો ફૂટી, કમળના સરોવરમાં સવાર ચમકી, પંખીનાં પીંછાંમાં ફરકી, વાદળોમાં ફળતી, પતંગિયાંની પાંખોમાં લળતી, તડકામાં તાજગીરૂપે મહેકતી અનુભવાય છે.

(3) 'હસતાં-હસતાં મનમાં ભોગી' અને 'રમતાં-રમતાં ઘરમાં પૂગી' દ્વારા કવિ શું કહે છે?

➤ સોના જેવી સવાર થતાં બધાં મનુષ્યોના મનમાં પ્રસંગતા વ્યાપી ગઈ અને સોનેરી તડકો ઘરમાં રમતાં નાનાં બાળકો પાસે પહોંચી ગયો, એમ કવિ કહેવા માગે છે.

પ્રશ્ન: 2 સૂચવ્યા મુજબ કરો :

(1) ਤਮੇ ਜੋਧੇਲ ਨਵੀ ਕੇ ਦਰਿਆਕਿਨਾਰਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਲਖੋ।

- (1) દરિયાકિનારો (2) રમણીય
(3) સૂર્ય (4) પંખીઓ
(5) જળભંડાર (6) માણીમારો
(7) જળ (8) સહેલાણીઓ
(9) મણવા (10) સ્વભિંગ

(2) આ દસ શબ્દોનો વાક્યોમાં પ્રયોગ કરો.

(1) મેં દરિયાકિનારો જોયો.

(2) દરિયાકિનારો રમણીય હોય છે.

(3) સૂર્ય આકાશમાં પ્રકાશે છે.

(4) પંખીઓ દરિયા ઉપર ઉડે છે.

(5) દરિયાનો જળભંડાર કોને જોવો ન ગમે?

- (6) દરિયાકિનારે મેં ઘણા માછીમારો જોયા.
- (7) દરેક માછીમાર પાસે જળ હતી.
- (8) સહેલાએઠીઓ દરિયાકિનારાની મજા માણી રહ્યા
હતા.
- (9) માછીમારો મણવા (નાની હોડીઓ) લઈને દરિયામાં
કરે છે.
- (10) કેટલાક લોકો દરિયામાં સ્વભિંગ કરે છે.

(3) બધા વાક્યો યાગ્ય વિરામાચહ્રણના ઉપયોગ સા�ે ફરાથી ફકરા

સ્વરૂપે લખો અને તમારા સહાધ્યાથી મિત્રો સમક્ષ એનું વાચન કરો.

➤ મેં સૌરાષ્ટ્રના ગોપનાથનો દરિયાડિનારો જોયો છે. એ ભૌગોલિક દૃષ્ટિએ વિશિષ્ટ અને રમણીય છે. સૂર્ય જાણે દરિયાના પાણીમાંથી ધીમે ધીમે બહાર આવતો હોય એવું લાગે છે. સૂરજનાં કિરણો દરિયાના પાણી પર પડે છે, તેથી એવું લાગે છે કે કોઈએ દરિયાના

પાણીમાં સોનાનો રસ ઢોળી દીઘો ન હોય! પંખીઓ કલરવ

દરિયાના જગલંડાર પરથી ઉડી રહ્યાં છે. માણીમારો પોતાની
જાળ અને મછવા (નાની હોડીઓ) લઈને માણલાં પકડવા
નીકળી પડે છે. કેટલાક સહેલાણીઓ દરિયાદિનારે ફરવા
નીકળ્યા છે. કેટલાક જુવાનિયા જોગિંગ કરે છે તો કેટલાક
સ્વભિંગ કરતા જોવા મળે છે.

પ્રશ્ન: ૩ નીચે આપેલી કાવ્યપંક્તિઓનો ભાવાર્થ લખો :

(૧) ટહુકે-ટહુકે ચોગમ રણકી,
સોના જેવી સવાર છે જુ.

ભાવાર્થ:

સોના જેવી સવાર પંખીઓના મધુર ટહુકાઓથી ચારે
બાજુ રણકી રહી છે. (સવાર થતાં વાતાવરણ અનંદમય થઈ
ગયું છે.)

(2) પતંગિયાની પાંખે લગતી,
સોના જેવી સવાર છે જુ.

ભાવાર્થ :

સોના જેવી સવાર નાજુક પતંગિયાંની રંગીન
પાંખોમાં લગી રહી છે.

પ્રશ્ન: 4 આ કાવ્યમાં આવતા સરખા ઉચ્ચારવાળા શબ્દની

જોડી શોધીને લખો :

ઉદાહરણ : પીધી - દીધી

(1) ટમકી - રણકી

(2) ચમકી - ઝબકી

(3) ફરકી - છલકી

(4) ફળતી - લઘતી

(5) ગહેકી - મહેકી

(6) ઊગી - પૂગી

પ્રશ્ન: 5 નીચેનાં વાક્યોમાંથી 'કર્તા', 'કર્મ' અને 'કિયાપદ'

અલગ તારવી આપો :

- (1) મોહને રોટલા ખાધા.
- (2) નથનાએ પાઠ વાંચ્યો.
- (3) કનૈયાએ મટકી ફોડી.
- (4) ગૌરીએ છાશ પીધી.

ક્રમ	કર્ત્તો	કર્મ	કિયાપદ
1.	મોહને	રોટલા	ખાંધા
2.	નથનાએ	પાઠ	વાંચ્યો
3.	કનેયાએ	મટકી	ફોડી
4.	ગૌરીએ	ઇશ	પીધી

THANKS

SUBSCRIBE